

การรับรู้ถึงวิกฤตการณ์ในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้และภาพลักษณ์ที่มีต่อนักศึกษาไทยมุสลิมในสายตาของผู้บริหารสถานประกอบการเอกชน ในกรุงเทพมหานคร¹

Perceptions of the crisis in three southern border provinces of Thailand and the image of Thai Muslim students from the viewpoint of private enterprise executives in Bangkok Metropolis

ศศิพรรณ บิลมาโนช

บทคัดย่อ

การศึกษาวิจัย เรื่อง “การรับรู้ถึงวิกฤตการณ์ในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้และภาพลักษณ์ที่มีต่อนักศึกษาไทยมุสลิมในสายตาของผู้บริหารสถานประกอบการเอกชนในกรุงเทพมหานคร” มีวัตถุประสงค์ คือ 1) เพื่อศึกษาการเปิดรับข่าวสารวิกฤตการณ์ในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ 2) เพื่อศึกษาการรับรู้ถึงความรุนแรงของวิกฤตการณ์ในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ 3) เพื่อศึกษาภาพลักษณ์ของนักศึกษาไทยมุสลิมที่มีภูมิลำเนาจากสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ และ 4) เพื่อศึกษาความคิดเห็นต่อการพิจารณารับนักศึกษาไทยมุสลิมที่มีภูมิลำเนาจากสามจังหวัดชายแดนภาคใต้เข้าทำงาน กลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลักของการศึกษานี้ คือ ผู้บริหารสถานประกอบการเอกชนในเขตกรุงเทพมหานครที่ไม่ได้นับถือศาสนาอิสลาม จำนวน 50 คน เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ และค่าเฉลี่ย ผลการศึกษาพบว่า ผู้ให้ข้อมูลหลักเปิดรับข่าววิกฤตการณ์ในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ทั้งจากสื่อมวลชนและสื่อบุคคล โดยการเปิดรับจากสื่อมวลชนในความถี่ระดับสูงมาก (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.47) และกลุ่มตัวอย่างเปิดรับข่าววิกฤตการณ์จากสื่อบุคคลในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.88) ผู้ให้ข้อมูลหลักรับรู้ถึงความรุนแรงของวิกฤตการณ์ที่เกิดขึ้นในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ในระดับสูง (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.56) อย่างไรก็ตาม ผู้ให้ข้อมูลหลักส่วนใหญ่มีภาพลักษณ์ที่ดีต่อนักศึกษาไทยมุสลิมที่มีภูมิลำเนาจากสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยเห็นว่าการดำเนินชีวิตประจำวันตามหลักศาสนาอิสลามของนักศึกษาไทยมุสลิมไม่เป็นที่ปัญหาในการทำงานร่วมกับผู้ไม่นับถือศาสนาอื่น ๆ ดังนั้น กลุ่มตัวอย่างคิดว่ายินดีที่จะรับนักศึกษาไทยมุสลิมเข้าทำงาน หากบุคคลนั้นมีความรู้ความสามารถ และมีคุณสมบัติครบถ้วนตามที่กำหนดไว้

ABSTRACT

The particular objectives of the study of perceptions of the crisis in three southern border provinces of Thailand and the image of Thai Muslim students from the view point of private enterprise executives in Bangkok Metropolis are: 1) to study the level of exposure to the crisis information in three southern border provinces of Thailand; 2) to compare executive perceptions of the severity of the crisis in the south; 3) to study the executives image of Thai Muslim students from these southern provinces; and 4) to study opinions and considerations relating to accepting Thai Muslim students into private enterprises. A total of 50 private enterprise executives, who are not Muslim and whose offices are located in the Bangkok Metropolis, were selected for this study. Questionnaires and interviews were used as the tools for data collection. Statistical analyses were based

¹ ได้รับทุนสนับสนุนการวิจัยจากมหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต

on frequency, percentage and mean. The results of the study were as follows: The participants were exposed to information about crisis in the southern provinces mainly from mass media and personal communication. The frequency of exposure to mass media is very high (mean = 4.47) In addition, the sample was exposed to information from personal communication at the middle level (mean = 2.88). The sample's perception of the severity of the crisis in the south of Thailand is high (mean = 3.56). However, most of the key informants had favorable attitudes toward Thai Muslim students from the southern border provinces of Thailand. They did not think the Muslim daily practice was a problem in working together with other employees of different religions. The sample executives were pleased to admit Thai Muslim students into their enterprise, if the applicants had the knowledge, qualifications and abilities required.

ความสำคัญและที่มาของปัญหาวิจัย

นับตั้งแต่เกิดเหตุการณ์การปล้นปืนและอาวุธ พร้อมกับสังหารทหารชั้นประทวน จำนวน 4 นาย ที่กองพันพัฒนาที่ 4 ก่ายสมเด็จพระหลวงราชาธิวาสราชนครินทร์ อ.เจาะไอร้อง จ. นราธิวาส รวมทั้งมีการเผาโรงเรียนหลายสิบแห่งในหลายๆ พื้นที่ภายในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้พร้อมๆ กัน เมื่อวันที่ 4 มกราคม 2547 ต่อจากนั้นมาก็เกิดเหตุการณ์การสังหารเจ้าหน้าที่ ทหาร ตำรวจ พระภิกษุสงฆ์ รวมทั้งราษฎรที่ไม่เกี่ยวข้องเป็นระยะๆ มีการก่อการร้ายลอบวางระเบิดทำลายอาคารสถานที่ราชการและห้างร้านของเอกชนเป็นรายวัน หลังจากนั้นเป็นต้นมาสถานการณ์ในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ได้ทวีความรุนแรงมากยิ่งขึ้น ทั้งการลอบวางระเบิด การก่อวินาศกรรม การก่อจลาจล การเผาทำลายสถานที่ราชการ โดยเฉพาะ โรงเรียนและสถานีนอนามัย การวางระเบิดธนาคารพาณิชย์และบริษัทจำหน่ายรถยนต์ต่างๆ รวมไปถึงการสังหารเจ้าหน้าที่ ทหาร ตำรวจ ครูและประชาชนผู้บริสุทธิ์ ปัญหาความรุนแรงเหล่านี้ได้เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องซ้ำซากและได้เพิ่มขึ้นเรื่อยๆ จนถึงปัจจุบัน

นายแบรด อัดัมส์ ผู้อำนวยการกลุ่มเฝ้าติดตามความเคลื่อนไหวด้านสิทธิมนุษยชน “ฮิวแมน ไรต์ วอตช์” ประจำภูมิภาคเอเชีย ซึ่งมีสำนักงานใหญ่อยู่ในนิวยอร์ก สหรัฐอเมริกา ได้รายงานถึงสถานการณ์ความรุนแรงในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ของไทย คือ ปัตตานี ยะลา และ นราธิวาสว่า กลุ่มผู้ก่อความไม่สงบในพื้นที่ได้ขยายเป้าหมายการโจมตีจากทหารตำรวจมาเป็นกลุ่มพลเรือนมากขึ้น โดยระหว่างเดือนมกราคม ปี 2547 ถึงเดือนกรกฎาคม ปี 2550 เกิดเหตุรุนแรงเกี่ยวข้องกับพลเรือนในพื้นที่มากกว่า 3,000 ครั้ง ขณะที่การโจมตีทหารและที่ตั้งทางทหาร หรือ ตำรวจและที่ตั้งของตำรวจ ถูกโจมตีจากกองกำลังติดอาวุธราว 500 ครั้ง มีผู้เสียชีวิตมากกว่า 2,400 ราย บาดเจ็บราว 4,000 คน โดยผู้สูญเสียส่วนใหญ่เป็นพลเรือนประมาณร้อยละ 90 ตลอดช่วงระยะเวลา 43 เดือนนับตั้งแต่ปี 2547 ที่ผ่าน

มา มีประชาชนเสียชีวิตโดยการถูกตัดศีรษะอย่างน้อย 29 คน เป้าหมายของผู้ก่อความไม่สงบ คือ ขยายขีดความรุนแรงและสร้างความหวาดกลัวในหมู่ประชาชนไม่ให้ดำเนินชีวิตหรือประกอบอาชีพได้ตามปกติ เพื่อทำลายโครงสร้างพื้นฐานทางเศรษฐกิจและสังคม และลดความน่าเชื่อถือของอำนาจรัฐที่ไม่สามารถคุ้มครองป้องกันประชาชนผู้บริสุทธิ์ได้ การเข่นฆ่าหรือทำร้ายประชาชนอย่างโหดเหี้ยมทารุณเกิดขึ้นตลอดเวลาและทุกสถานที่ ไม่ว่าจะในช่วงเดินทางไปทำงาน ไปรับบุตรหลานที่โรงเรียน ไปทำไร่ทำสวนหรือเลี้ยงสัตว์ ไปซื้อของในตลาด แม้กระทั่งนั่งรับประทานอาหารในร้านอาหาร ดังนั้น จึงไม่มีประชาชนผู้ใดที่อาศัยอยู่ในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ปลอดภัยจากการถูกเข่นฆ่าทำร้าย (ไทยรัฐ, 29 สิงหาคม 2550)

ปัญหาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้นั้น นอกจากจะพิจารณาปัจจัยด้านประวัติศาสตร์ เชื้อชาติ ภาษา และวัฒนธรรมที่แตกต่างกันแล้ว ประเด็นสำคัญที่ก่อให้เกิดปัญหามากที่สุด คือ ความแตกต่างด้านศาสนา เนื่องจากศาสนาอิสลามเป็นวิถีชีวิตของคนไทยมุสลิมในจังหวัดชายแดนภาคใต้ จุดเด่นของศาสนาอิสลาม คือ การบูรณาการศาสนากับการศึกษาและวัฒนธรรมให้เป็นเรื่องเดียวกัน และเป็นวิถีชีวิตของคน ศาสนาอิสลามไม่มีนิกบวช ทุกคนต้องเป็นผู้เรียนและผู้สอนในคนคนเดียวกัน คนนอกศาสนาอาจจะมองว่าศาสนาอิสลามมีความเคร่งครัด แต่ที่จริงแล้วหลักปฏิบัติต่างๆ นั้นมีจุดมุ่งหมายคือการสอนคนให้เป็นคนดีเพื่อช่วยให้ศาสนิกชนอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุขเช่นเดียวกับศาสนาอื่นๆ ในโลก แต่ปัจจุบันสถานการณ์ที่เกิดขึ้นในภาค ใต้ทำให้ภาพของศาสนาอิสลามกลับกลายเป็นศาสนาแห่งความก้าวร้าว รุนแรง และไร้เหตุผล (อิสมาอีล ลุดฟี จะปะกียา, 2547) คนไทยเกือบทั้งประเทศมีความเข้าใจที่ผิดเกี่ยวกับศาสนาอิสลามรวมทั้งคนไทยมุสลิมในหลายเรื่อง โดยโยงคนไทยมุสลิม โดยเฉพาะมุสลิมในสามจังหวัด

ชายแดนภาคใต้กับผู้ที่ก่อความไม่สงบว่าเป็นพวกเดียวกัน และมีภาพลักษณ์เกี่ยวกับสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ว่าเป็นพื้นที่เสี่ยงอันตรายมากไปด้วยการก่อการร้าย ชาวมุสลิมจึงถูกมองว่าเป็นพวกผู้คิดร้ายต่อแผ่นดิน และคนส่วนใหญ่จะรู้สึกกลัวคนไทยมุสลิม (ชนพล บุญโยบัยฎัมภ์, 2547)

สถานการณ์ความไม่สงบในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ที่ได้เกิดขึ้นตั้งแต่ต้นปี พ.ศ. 2547 ได้ส่งผลกระทบของความรุนแรงในวงกว้างออกไปในทุกมิติ ทั้งในด้านความมั่นคง เศรษฐกิจ สังคม และการเมือง มีหนังสือและบทวิเคราะห์ปัญหาชายแดนภาคใต้อยู่มากมายที่พยายามอธิบายสาเหตุของปัญหาความรุนแรงและความไม่สงบของชายแดนภาคใต้ แสดงถึงวันนี้เหตุการณ์ความไม่สงบก็ยังคงดำรงอยู่และยังไม่มียุติที่จะยุติลง

นักศึกษาไทยมุสลิมในมหาวิทยาลัยเอกชนแห่งหนึ่งระบุว่า คนไทยเป็นจำนวนมากโดยเฉพาะในกรุงเทพมหานครยังมีความเข้าใจผิดเกี่ยวกับชาวไทยมุสลิมจากสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยเห็นว่าพื้นที่ในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้เป็นสถานการณ์ที่น่ากลัวไม่มีความปลอดภัย เป็นพื้นที่ที่ควรหลีกเลี่ยงเพราะเสี่ยงอันตรายและมากไปด้วยการก่อการร้าย คนไทยมุสลิมรวมทั้งนักศึกษาไทยมุสลิมที่มาจากสามจังหวัดชายแดนภาคใต้เกือบทั้งหมดถูกมองว่าเป็นพวกผู้คิดร้ายต่อแผ่นดิน และเข้าใจว่าคนไทยมุสลิมในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้เป็นพวกเดียวกันกับกลุ่มคนไทยมุสลิมที่ก่อความไม่สงบ ทั้งนี้คนไทยในกรุงเทพมหานครจะรู้สึกกลัวและไม่ไว้วางใจคนไทยมุสลิมที่มาจากสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ หลายครั้งที่นักศึกษาไทยมุสลิมบางคนไม่ได้รับอนุญาตให้เข้าไปภายในสถานที่บางแห่ง เช่น ในสถานที่ราชการและเอกชนหลายแห่ง หรือมีการตรวจค้นนักศึกษาไทยมุสลิมอย่างเข้มงวด เป็นต้น

เนื่องจากสถาบันอุดมศึกษาทั้งของรัฐบาลและเอกชนเกือบทุกแห่งที่ตั้งอยู่ในกรุงเทพมหานคร จะต้องมึนักศึกษาที่เป็นมุสลิมจำนวนหนึ่งร่วมศึกษาอยู่ในสถาบันเหล่านั้น และเมื่อนักศึกษาไทยมุสลิมเหล่านั้นสำเร็จการศึกษาที่จะมีบางส่วนไปสมัครเข้าทำงานในสถานประกอบการต่างๆ ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาผลกระทบของบริบทวิกฤตการณ์ที่เกิดขึ้นในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ครั้งนี้ต่อภาพลักษณ์ของนักศึกษาไทยมุสลิมที่มาจากสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ และภาพลักษณ์ของนักศึกษาไทยมุสลิมที่มาจากสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ในสายตาของ

ผู้บริหารสถานประกอบการที่ไม่ได้นับถือศาสนาอิสลาม รวมถึงผลกระทบของการเป็นมุสลิมของนักศึกษาที่มีข้อกำหนดทางศาสนาให้มีการดำเนินชีวิตประจำวันแตกต่างไปจากผู้ที่นับถือศาสนาอื่นๆ ต่อการได้รับการคัดเลือกหรือปฏิเสธการรับเข้าทำงาน โดยผู้วิจัยสนใจศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารสถานประกอบการเอกชนเฉพาะผู้ที่ไม่ได้นับถือศาสนาอิสลาม ในประเด็นเกี่ยวกับ การเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับวิกฤตการณ์ในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ การรับรู้ถึงความรุนแรงของวิกฤตการณ์ที่เกิดขึ้น ภาพลักษณ์ที่มีต่อนักศึกษาไทยมุสลิมที่มาจากสามจังหวัดชายแดนภาคใต้และความคิดเห็นต่อการพิจารณารับนักศึกษาไทยมุสลิมเข้าทำงานในสถานประกอบการในมุมมองของผู้บริหารสถานประกอบการเอกชนที่ไม่ใช่มุสลิม

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นการศึกษาความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างผู้บริหารสถานประกอบการที่ไม่ได้นับถือศาสนาอิสลาม จำนวน 50 คน ซึ่งได้คัดเลือกมาจากสถานประกอบการเอกชนที่ตั้งอยู่ในเขตกรุงเทพมหานครที่มีการดำเนินกิจการใน 4 รูปแบบ คือ เจ้าของคนเดียว ห้างหุ้นส่วนจำกัด บริษัทจำกัด และบริษัทจำกัด (มหาชน) โดยใช้วิธีการรวบรวมข้อมูลจากการสำรวจและการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการเปิดรับข่าวสารวิกฤตการณ์ในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ของผู้บริหารสถานประกอบการเอกชนที่ไม่ได้นับถือศาสนาอิสลามในเขตกรุงเทพมหานคร
2. เพื่อศึกษาการรับรู้ถึงความรุนแรงของวิกฤตการณ์ในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ของผู้บริหารสถานประกอบการเอกชนที่ไม่ได้นับถือศาสนาอิสลามในเขตกรุงเทพมหานคร
3. เพื่อศึกษาภาพลักษณ์ของนักศึกษาไทยมุสลิมที่มาจากสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ในสายตาของผู้บริหารสถานประกอบการเอกชนที่ไม่ได้นับถือศาสนาอิสลามในเขตกรุงเทพมหานครภายใต้วิกฤตการณ์ในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้
4. เพื่อศึกษาความคิดเห็นต่อการพิจารณารับนักศึกษาไทยมุสลิมที่มาจากสามจังหวัดชายแดนภาคใต้เข้าทำงานของผู้บริหารสถานประกอบการเอกชนที่ไม่ได้นับถือศาสนาอิสลามในเขตกรุงเทพมหานคร

ระเบียบวิธีวิจัย

ผู้ให้ข้อมูลหลัก

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้คัดเลือกผู้บริหารของสถานประกอบการเอกชนตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ (Purposive Sampling) โดยต้องเป็นผู้บริหารที่ไม่ได้นับถือศาสนาอิสลามของสถานประกอบการเอกชนที่ตั้งอยู่ในเขตต่างๆ ของกรุงเทพมหานคร ซึ่งมีความแตกต่างกันในด้านเพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพ และลักษณะการดำเนินงาน ธุรกิจของสถานประกอบการ ทั้งนี้ ผู้ให้ข้อมูลหลักทั้ง 50 คนเป็นผู้บริหารสถานประกอบการเอกชนที่มีการดำเนินงานใน 4 รูปแบบ คือ เจ้าของคนเดียว ห้างหุ้นส่วนจำกัด บริษัทจำกัด และบริษัทจำกัด (มหาชน)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการศึกษาในครั้งนี้ คือ แบบสอบถาม โดยยึดวัตถุประสงค์ในการศึกษาเกี่ยวกับการเปิดรับข่าวสารและการรับรู้ถึงความรู้ แรงของวิกฤติการณ์ในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ภาพลักษณ์ที่มีต่อของนักศึกษาไทยมุสลิมที่มีภูมิลำเนาจากสามจังหวัดชายแดนภาคใต้และการพิจารณารับนักศึกษาไทยมุสลิมเข้าทำงานในสถานประกอบการของผู้บริหารสถานประกอบการ

การทดสอบความน่าเชื่อถือของเครื่องมือวิจัย

แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ที่ใช้ในการเก็บข้อมูล ได้ผ่านการตรวจสอบความถูกต้องจากนักวิจัยที่มีความรู้ และประสบการณ์ในการทำวิจัยด้านสังคมศาสตร์ จากนั้นได้นำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับผู้บริหารสถานประกอบการเอกชนในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 5 คน และนำข้อวิจารณ์มาปรับปรุงแก้ไขความถูกต้องของการใช้ภาษาและการสื่อความหมายให้ชัดเจนตรงตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยอีกครั้งหนึ่งก่อนดำเนินการวิจัย

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยเป็นผู้รวบรวมข้อมูลและสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานประกอบการเอกชนทั้ง 50 คนด้วยตนเอง โดยใช้อธิบายวัตถุประสงค์และรายละเอียดในการสัมภาษณ์ให้ผู้บริหารสถานประกอบการเอกชนได้รับทราบและเข้าใจก่อน ต่อจากนั้นจะนัดหมายกับผู้ให้ข้อมูลหลักล่วงหน้าเพื่อขอนัดวันสัมภาษณ์ตามวันและเวลาที่แต่ละคนสะดวก

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการสำรวจและการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกมาประมวลเข้าด้วยกัน โดยจัดระเบียบหมวดหมู่ของข้อมูลตามวัตถุประสงค์ของการศึกษา และแนวคิดทฤษฎีที่นำมาเป็นแนวทางในการศึกษา โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistic) ได้แก่ วิธีการแจกแจงความถี่ (frequency distribution) การค่าร้อยละ (percentage) และการหาค่าเฉลี่ย (mean) ซึ่งวิเคราะห์และนำเสนอผลการวิจัย โดยการพรรณนาตามลำดับเนื้อหาที่มีความเกี่ยวข้องกัน

ผลการวิจัย

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้ข้อมูลหลัก

ผู้ให้ข้อมูลหลักทั้งหมด 50 คน เป็นผู้บริหารสถานประกอบการเอกชนที่ไม่ได้นับถือศาสนาอิสลาม โดยเป็นเพศชาย 36 คน และเพศหญิง 14 คน ผู้ให้ข้อมูลหลักส่วนใหญ่มีอายุในช่วง 40 - 49 คิดเป็นร้อยละ 26 โดยมีอายุมากที่สุด 75 ปี และน้อยที่สุด 28 ปี อายุเฉลี่ย 49.04 ปี ส่วนใหญ่ได้รับการศึกษาในระดับปริญญาตรีหรือสูงกว่าคิดเป็นร้อยละ 72 และมีสถานภาพสมรสคิดเป็นร้อยละ 84 ผู้ให้ข้อมูลหลักนับถือศาสนาพุทธมากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 70 รองลงมานับถือศาสนาคริสต์คิดเป็นร้อยละ 22 และส่วนใหญ่เป็นผู้บริหารสถานประกอบการประเภทบริษัทจำกัดคิดเป็นร้อยละ 64

2. การเปิดรับข่าวสารวิกฤติการณ์ในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้

ตามปกติผู้ให้ข้อมูลหลักเปิดรับข่าวสารทั่วไปจากสื่อมวลชนประเภทต่างๆ ในระดับที่สูงมาก ซึ่งมีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 4.47 โดยส่วนใหญ่เปิดรับข่าวสารจากสื่อโทรทัศน์มากที่สุด รองลงมา คือ หนังสือพิมพ์และวิทยุ ส่วนนิตยสารหรือวารสารเป็นสื่อมวลชนที่กลุ่มตัวอย่างเปิดรับน้อยที่สุด และส่วนใหญ่เปิดรับข่าวสารจากโทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ และวิทยุเป็นประจำทุกวัน ส่วนนิตยสารหรือวารสารนั้น ผู้ให้ข้อมูลหลักส่วนใหญ่เปิดรับทุกสัปดาห์ โดยส่วนใหญ่ใช้เวลาชมโทรทัศน์ ฟังวิทยุ และอ่านหนังสือพิมพ์ครั้งละ 2 ชั่วโมง ส่วนนิตยสารหรือวารสาร ผู้ให้ข้อมูลหลักส่วนใหญ่ใช้เวลาในการอ่านครั้งละ 1 ชั่วโมง นอกจากนั้น

ผู้ให้ข้อมูลหลักส่วนใหญ่ยังได้ใช้เวลาครั้งละ 2 ชั่วโมง กับ สื่อมวลชนอื่นๆ เช่น อินเทอร์เน็ต อีกด้วย

ส่วนการรับทราบข่าววิกฤตการณ์ในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ผู้ให้ข้อมูลหลักรับทราบทั้งจากสื่อมวลชนและ สื่อบุคคล โดยการรับทราบจากสื่อมวลชนนั้น ผู้ให้ข้อมูลหลักส่วนใหญ่ได้รับทราบจากโทรทัศน์และหนังสือพิมพ์มากที่สุด และน้อยที่สุดจากนิตยสารหรือวารสาร ทั้งนี้กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ได้รับทราบข่าววิกฤตการณ์จากวิทยุ หนังสือพิมพ์ และโทรทัศน์เกือบทุกครั้ง และได้รับทราบจากนิตยสารหรือวารสารและสื่อมวลชนอื่นๆ เป็นบางครั้ง ส่วนการรับทราบข่าววิกฤตการณ์ในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้จากสื่อบุคคลนั้น กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ได้รับทราบจากเพื่อนร่วมงานมากที่สุด รองลงมา คือ เพื่อนบ้าน และ ได้รับทราบจากคนรู้จักน้อยที่สุด โดยกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ได้รับทราบจากเพื่อนร่วมงาน พ่อแม่ หรือญาติสนิทเป็นบางวัน และได้รับทราบจากคนรู้จักหรือเพื่อนบ้านนานๆ ครั้ง

สำหรับการรับทราบข่าวเหตุการณ์ความรุนแรงต่างๆ ที่เกิดขึ้นในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ในช่วงปี พ.ศ. 2547-2551 จากจำนวนข่าวเหตุการณ์ 25 ข่าว มีข่าวเหตุการณ์ 3 ข่าวที่กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่รับทราบมากที่สุดเรียงตามลำดับ ได้แก่ กรณีประชาชนชุมนุมปิดล้อม สกอ.ตากใบ และเจ้าหน้าที่ได้ใช้กำลังสลายการชุมนุมเป็นเหตุให้มีผู้เสียชีวิตรวม 85 ราย (ร้อยละ 98) รองลงมา คือ กรณีผู้ก่อความไม่สงบ ยึดมัสยิดกรือเซะ จ.ปัตตานี และยิงต่อสู้อำนาจหน้าที่ เป็นเหตุให้มีผู้เสียชีวิตรวม 35 ราย (ร้อยละ 94) และข่าวการวางเพลิง และการก่อเหตุร้ายในที่สาธารณะจำนวน 70 แห่งพร้อมๆ กันในพื้นที่สามจังหวัดภาคใต้ (ร้อยละ 90) ส่วนข่าวเหตุการณ์ที่กลุ่มตัวอย่างรับทราบน้อยที่สุด คือ ข่าวเหตุการณ์ลอบวางระเบิดบนถนนสายคูซุงญู - เจาะไอร้อย อ.ระแงะ จ. นราธิวาส เป็นเหตุให้เจ้าหน้าที่เสียชีวิต 7 นาย (ร้อยละ 30) ทั้งนี้กลุ่มตัวอย่างได้รับทราบข่าวเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจากสื่อประเภทต่างๆ รวมทั้งสิ้น 877 ครั้ง โดยกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เคยรับทราบจากโทรทัศน์มากที่สุด รองลงมา คือ หนังสือพิมพ์และวิทยุ ส่วนสื่อบุคคล สื่อมวลชนอื่นๆ (เช่น อินเทอร์เน็ต หรือ SMS) และนิตยสารหรือวารสารเป็นสื่อที่กลุ่มตัวอย่างได้รับทราบค่อนข้างน้อย

3. การรับรู้ถึงความรุนแรงของวิกฤตการณ์ในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่รับรู้ถึงความรุนแรงของวิกฤตการณ์ที่เกิดขึ้นในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ในระดับสูง (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.56) โดยกลุ่มตัวอย่างได้แสดงความคิดเห็นที่มีต่อข้อความเกี่ยวกับความรุนแรงของวิกฤตการณ์ในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้จำนวน 20 ข้อความในระดับต่างๆ ดังนี้ กลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยอย่างยิ่งคิดเป็นร้อยละ 31.60 เห็นด้วยคิดเป็นร้อยละ 28.10 ไม่แน่ใจคิดเป็นร้อยละ 17.20 ไม่เห็นด้วยคิดเป็นร้อยละ 11.80 และไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง คิดเป็นร้อยละ 11.30

ทั้งนี้กลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยอย่างยิ่งกับ 3 ข้อความที่ว่า “บริเวณสามจังหวัดชายแดนภาคใต้เป็นพื้นที่ที่เต็มไปด้วยอันตรายและไม่มีความปลอดภัย” (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.80) “วิกฤตการณ์ความไม่สงบในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ได้ทำลายความน่าเชื่อถือของอำนาจรัฐที่ไม่สามารถคุ้มครองป้องกันประชาชนได้” (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.78) และ “การรายงานข่าวของสื่อมวลชนต่างๆ มักจะมีข่าวและภาพเหตุการณ์ความรุนแรงต่างๆ ที่เกิดขึ้นในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้นำเสนออยู่เป็นประจำ” (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.76) โดยกลุ่มตัวอย่างได้แสดงความเห็นด้วยกับ 3 ข้อความที่ว่า “ปัญหาความไม่สงบในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ เป็นปัญหาใหญ่ที่แยกมากที่สุดในประเทศไทย” (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.10) “สถานการณ์ความไม่สงบในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ได้เกิดมาตั้งแต่ต้นปี พ.ศ. 2547และต่อเนื่องมาจนถึงปัจจุบันนั้นจะยังคงความรุนแรงโดยไม่มีแนวโน้มว่าจะยุติลงเมื่อใด” (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.08) และ “จากสถิติต่างๆชี้ให้เห็นว่ามีประชาชนเป็นโรคเครียดเพิ่มขึ้นเนื่องมาจากปัญหาวิกฤตการณ์ความไม่สงบในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้” (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.06)

อย่างไรก็ตามกลุ่มตัวอย่างไม่แน่ใจกับ 3 ข้อความที่ว่า “ความไม่สงบในพื้นที่บริเวณสามจังหวัดชายแดนภาคใต้มีสาเหตุมาจากการถูกปลุกปั่นและยุยงโดยต่างชาติที่คิดร้ายต่อแผ่นดินไทย” มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.24 “การปฏิบัติกรก่อความไม่สงบในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ได้รับการสนับสนุนจากองค์กรก่อการร้ายภายนอกประเทศ” มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.22 และ “ปัญหาวิกฤตการณ์ความไม่สงบใน

ภาคใต้ทำให้คนไทยพุทธและไทยมุสลิมไม่ไว้วางใจกันและกัน” มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.16 รวมทั้งกลุ่มตัวอย่างไม่เห็นด้วยกับ 2 ข้อความที่ว่า “ความไม่สงบในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้มีสาเหตุมาจากความขัดแย้งกันทางด้านเชื้อชาติและศาสนาของประชาชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่” มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.30 และ “คนไทยมุสลิมส่วนใหญ่ให้การสนับสนุนหรือเอาใจช่วยกลุ่มผู้ก่อความไม่สงบในสามจังหวัดภาคใต้” มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.20 นอกจากนี้กลุ่มตัวอย่างไม่เห็นด้วยอย่างยิ่งกับ 3 ข้อความที่ว่า “คนไทยมุสลิมส่วนใหญ่เห็นด้วยกับแนวคิดและวิธีการต่อสู้ของกลุ่มผู้ก่อความไม่สงบในสามจังหวัดภาคใต้” มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.02 “ความไม่สงบในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้มีสาเหตุมาจากการที่คนในพื้นที่ถูกกดขี่ข่มเหงและไม่ได้รับความเป็นธรรมจากเจ้าหน้าที่ของรัฐ” มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.82 และ “ชาวไทยมุสลิมในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ส่วนใหญ่เป็นคนที่มีใจคอโหดร้ายและน่ากลัว” มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.48

4. ภาพลักษณ์ที่มีต่อนักศึกษาไทยมุสลิมที่มีภูมิลำเนามาจากสามจังหวัดชายแดนภาคใต้

ผู้ให้ข้อมูลหลักส่วนใหญ่มีภาพลักษณ์ที่ดีต่อนักศึกษาไทยมุสลิมที่มีภูมิลำเนาจากสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยกลุ่มตัวอย่างได้แสดงความคิดเห็นจากการสัมภาษณ์ในประเด็นต่างๆ ดังนี้

เกี่ยวกับความรู้และความเข้าใจในศาสนาอิสลาม รวมทั้งการปฏิบัติตามหลักศาสนาของชาวมุสลิม พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับศาสนาอิสลาม รวมทั้งการปฏิบัติตามหลักศาสนาของชาวมุสลิมในระดับพื้นฐานทั่วไป กล่าวคือ กลุ่มตัวอย่างทราบว่า มัสยิด คือ สถานที่ประกอบพิธีทางศาสนาของมุสลิม โดยอิหม่าม คือ ผู้ที่ทำหน้าที่ในการประกอบพิธีของศาสนาอิสลาม และทราบว่า ศาสดาของศาสนาอิสลาม คือ พระอัลลอฮ์ นอกจากนี้ ยังทราบประเด็นต่อไปนี้ คือ มุสลิมจะต้องการทำละหมาดเพื่อเป็นการแสดงความเคารพต่อพระอัลลอฮ์ซึ่งคล้ายกับการสวดมนต์ของศาสนิกชนในศาสนาพุทธและศาสนาคริสต์ โดยจะทำละหมาดวันละหลายครั้งและจะต้องชำระล้างร่างกายให้สะอาดก่อนการละหมาดทุกครั้ง การรับประทานเนื้อหมูและการดื่มสุราเป็นข้อห้ามสำหรับมุสลิม และอาหารอื่นๆ ที่มุสลิมสามารถรับประทานได้จะต้องมีเครื่องหมายหรือสัญลักษณ์ “ฮาลาล” ผู้ชายมุสลิมทุกคนจะต้องผ่านการทำพิธีสูหนัดตั้งแต่ในวัยเด็ก และตาม

หลักศาสนาอิสลามผู้ชายมุสลิมสามารถมีภรรยาได้ถึง 4 คน พิธีศพของศาสนาอิสลามจะต้องอาบน้ำศพให้สะอาดหมดจดก่อนที่จะนำศพไปฝัง การแต่งกายของมุสลิมเป็นอย่างไร ศาสนาอิสลามมีข้อกำหนดในการประพาศปฏิบัติของผู้หญิงมุสลิมอย่างเคร่งครัด ในทุกๆ ปีศาสนาอิสลามจะมีช่วงการถือศีลอด ซึ่งมุสลิมไม่สามารถจะรับประทานอาหารหรือดื่มน้ำได้ในช่วงเวลากลางวันเป็นเวลาประมาณ 1 เดือน นอกจากนั้น ศาสนาอิสลามได้มีข้อกำหนดให้มุสลิมต้องเดินทางไปเมืองเมกกะ ประเทศซาอุดีอาระเบียเพื่อไปประกอบพิธีฮัจญ์ ซึ่งเป็นการปฏิบัติกิจทางศาสนาที่สำคัญและยิ่งใหญ่มากสำหรับมุสลิม รวมทั้งมีข้อกำหนดให้มุสลิมทุกคนต้องทำบุญ ด้วยการช่วยเหลือสังคมและบริจาคทานให้แก่ผู้ที่ยากจนและหิวมิให้มุสลิมรับดอกเบี้ยหรือค้ำกำไรเกิน และท้ายสุดกลุ่มตัวอย่างเข้าใจว่า ศาสนาอิสลามมีการอนุญาตให้มุสลิมสามารถทำสงครามศักดิ์สิทธิ์ที่เรียกว่า “ญิฮาด” ได้ในกรณีที่ต้องต่อสู้เพื่อความ เป็นธรรม โดยถือว่าเป็นกระทำความผิดหลักศาสนาอิสลาม ซึ่งเห็นได้จากข่าวเรื่องการพลีชีพของชาวมุสลิมในเหตุการณ์ต่างๆ

ส่วนความคิดเห็นเกี่ยวกับศาสนาอิสลามเป็นศาสนาแห่งสันติภาพหรือเป็นศาสนาที่ร้ายก้าวร้าวรุนแรง พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความเห็นว่า ศาสนาอิสลามเป็นศาสนาแห่งสันติ โดยให้เหตุผลว่า กลุ่มตัวอย่างคิดว่าศาสนาทุกศาสนาในโลกรวมทั้งศาสนาอิสลาม ล้วนมีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นหลักยึดให้มนุษย์มีความประพฤติเป็นคนดี มีจิตใจบริสุทธิ์ และอยู่ร่วมกันอย่างสงบสุข และคำว่า “สละม” มีความหมายว่า “สันติสุข” เป็นการแสดงให้เห็นว่าศาสนาอิสลามให้ความสำคัญกับความสงบสุขหรือสันติสุข และคิดว่ามุสลิมส่วนใหญ่เป็นผู้ที่เคร่งครัดต่อศาสนา โดยการปฏิบัติกิจทางศาสนาเช่นการทำละหมาดหรือการถือศีลอดของชาวมุสลิม เป็นการฝึกให้มุสลิมมีความอดทนอดกลั้น และรู้จักควบคุมตนเอง ทำให้มุสลิมเป็นคนสุขุมเยือกเย็นและไม่ใช่คนที่ก้าวร้าวรุนแรง ศาสนาอิสลามไม่รังเกียจหรือเป็นศัตรูกับศาสนาอื่น เห็นได้จากการที่มีศาสนสถานอื่นๆ ในประเทศที่มีศาสนาอิสลามเป็นศาสนาประจำชาติ เช่น มีวัดไทยในประเทศมาเลเซียและอินโดนีเซีย หรือมีโบสถ์คริสต์ในประเทศแถบตะวันออกกลางเป็นจำนวนมาก อีกทั้งศาสนาอิสลามมีข้อบัญญัติให้ชาวมุสลิมต้องทำดีกับทุกคน เช่นเดียวกับที่ปฏิบัติต่อชาวมุสลิมด้วยกัน โดย

ผู้ให้ข้อมูลหลักจำนวนหนึ่งก็มีเพื่อนเป็นมุสลิม และการที่ศาสนาอิสลาม มีข้อห้ามมิให้มุสลิมรับดอกเบี้ยหรือค้ำกำไรเกินควร รวมทั้งมีข้อกำหนดให้มุสลิมทุกคนต้องทำบุญด้วยการช่วยเหลือสังคมและบริจาคทานให้แก่ผู้ที่ยากจน แสดงให้เห็นถึงเจตนาว่าไม่ต้องการขูดรีดหรือเอารัดเอาเปรียบผู้อื่น ซึ่งจะช่วยให้สังคมมีความเสมอภาคและช่วยให้คนในสังคมอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข

อย่างไรก็ตาม ผู้ให้ข้อมูลหลักบางส่วนมีความเห็นว่ศาสนาอิสลามเป็นศาสนาที่ก้าวร้าวรุนแรง โดยให้เหตุผลว่ามีการก่อการร้ายที่เป็นการกระทำของมุสลิมเกิดขึ้นบ่อยครั้งในประเทศต่างๆ ทั่วโลก ซึ่งแสดงให้เห็นว่ามุสลิมเป็นผู้ที่มีส่วนสำคัญในการก่อการร้ายของโลก ศาสนาอิสลามไม่สั่งสอนให้คนมีความสามัคคี เห็นได้จากการมีสงครามและความขัดแย้งระหว่างชาวมุสลิมต่างนิกาย รวมทั้งมีการทะเลาะเบาะแว้งระหว่างประเทศที่นับถือศาสนาอิสลามด้วยกันเกิดขึ้นอยู่เสมอ ทั้งๆ ที่ชาวมุสลิมเหล่านั้นนับถือพระเจ้าองค์เดียวกัน ศาสนาอิสลามมีคำสอนเกี่ยวกับการทำสงครามศักดิ์สิทธิ์กับคนต่างศาสนา ซึ่งแสดงชัดเจนถึงความก้าวร้าวรุนแรงของมุสลิม ดังจะเห็นได้จาก มีเหตุการณ์รุนแรงที่เป็นการก่อการร้ายโดยการพลีชีพของชาวมุสลิมเกิดขึ้นในประเทศต่างๆ เพราะมุสลิมคิดว่าเป็นการเสียสละที่ยิ่งใหญ่และสามารถทำให้คนนั้นได้ไปสวรรค์ นอกจากนี้ ผู้ให้ข้อมูลหลักยังเห็นว่า แนวทางการปฏิบัติต่อศัตรูของผู้ก่อการร้ายชาวมุสลิม มักจะใช้วิธีการที่โหดร้ายป่าเถื่อน เช่น การฆ่าตัดคอ การตัดอวัยวะเพศ และการทรมานหรือทุบตีจนกว่าจะตาย

สำหรับความคิดเห็นเกี่ยวกับนักศึกษาไทยมุสลิมที่มีภูมิลำเนาจากสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ พบว่า ผู้ให้ข้อมูลหลักส่วนใหญ่ไม่คิดว่านักศึกษาไทยมุสลิมที่มีภูมิลำเนาจากสามจังหวัดชายแดนภาคใต้จะมีหัวรุนแรงและเป็นแนวร่วมของกลุ่มผู้ก่อความไม่สงบในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยให้เหตุผลว่า มีนักศึกษามุสลิมโดยเฉพาะอย่างยิ่งนักศึกษาไทยมุสลิมที่มีภูมิลำเนาจากสามจังหวัดชายแดนภาคใต้จำนวนมาก ได้ออกมาแสดงความคิดเห็นเพื่อหาทางแก้ไขปัญหาความรุนแรงที่เกิดขึ้นในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ อีกทั้งยังประณามกลุ่มผู้ก่อความไม่สงบในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ผ่านทางสื่อมวลชนต่างๆ อยู่เสมอ และปัญหาความไม่สงบในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ยังไม่มีข้อสรุปชัดเจนว่าเป็นการกระทำของคนกลุ่ม

ใด เนื่องจากปัญหาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ได้เกิดขึ้นมายาวนานตั้งแต่ในอดีต และมีความเกี่ยวข้องกับกลุ่มบุคคลและองค์กรต่างๆ มากมาย รวมทั้งองค์กรก่อการร้ายสากลที่สนับสนุนเรื่องการแบ่งแยกดินแดน รวมทั้งอาจจะเป็นการกระทำของบุคคลบางกลุ่มที่ฉวยโอกาสในการก่ออาชญากรรม เช่น การปล้น การชิงทรัพย์ การแก้แค้นในเรื่องส่วนตัว การฆ่าเจ้าหนี้ ฯลฯ โดยการโยนความผิดให้แก่กลุ่มผู้ก่อความไม่สงบก็ได้ นอกจากนั้น เหตุการณ์ความรุนแรงที่เกิดขึ้นในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ทำให้นักศึกษาไทยมุสลิมเป็นจำนวนมากต้องสูญเสียบุคคลในครอบครัว เช่น พ่อ แม่ หรือพี่น้อง อันส่งผลกระทบต่อจิตใจเป็นอย่างมาก อีกทั้งยังส่งผลให้นักศึกษาไทยมุสลิมต้องถูกสังคมหวาดระแวงหรือไม่ไว้วางใจ ทำให้การวางตัวในสังคมและการดำเนินชีวิตประจำวันเป็นไปอย่างยากลำบาก ดังนั้น จึงไม่มีเหตุผลที่กับนักศึกษาไทยมุสลิมที่มีภูมิลำเนาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้จะเข้าร่วมกับกลุ่มผู้ก่อความไม่สงบ เพราะพวกเขาเองต้องการให้สามจังหวัดชายแดนภาคใต้กลับเข้าสู่ความสงบสุขโดยเร็ว เพื่อที่จะได้กลับมาใช้ชีวิตตามปกติ

อย่างไรก็ตาม ผู้ให้ข้อมูลหลักบางส่วนเห็นว่านักศึกษาไทยมุสลิมที่มีภูมิลำเนาจากสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ส่วนใหญ่มีหัวรุนแรงและเป็นแนวร่วมของกลุ่มผู้ก่อความไม่สงบในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยให้เหตุผลว่า น่าจะได้รับการปลูกฝังแนวคิดและวิธีการต่อสู้ด้วยความรุนแรงมาจากโรงเรียนสอนศาสนาหรือปอเนาะ และได้ศึกษาและเรียนรู้ประวัติศาสตร์การต่อสู้ของบรรพบุรุษซึ่งไม่ได้รับความเป็นธรรมในอดีต จึงเป็นแรงผลักดันทางอ้อมให้เขาเป็นแนวร่วมของกลุ่มผู้ก่อความไม่สงบ นอกจากนี้ นักศึกษาไทยมุสลิมในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ส่วนใหญ่ไม่พอใจการกระทำของเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติต่อชาวมุสลิม เช่น การล้อมปราบผู้ชุมนุมที่มีสหายหรือเชะ หรือการสลายการชุมนุมของประชาชนที่ สกอ.ตากใบ จึงเห็นด้วยกับการใช้วิธีการรุนแรงตอบโต้เจ้าหน้าที่ของรัฐ รวมทั้งเห็นว่าการก่อการร้ายหรือการต่อสู้ด้วยวิธีการรุนแรงเป็นสงครามศักดิ์สิทธิ์ที่เรียกว่า “ญิฮาด” ซึ่งสามารถกระทำได้โดยไม่ผิดหลักศาสนาอิสลาม

ต่อคำถามเกี่ยวกับอัยยาศ์ไมตรีและบุคลิกภาพของนักศึกษาไทยมุสลิมที่มีภูมิลำเนาอยู่ในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ พบว่า นักศึกษาไทยมุสลิมที่มีภูมิลำเนาอยู่ในสาม

จังหวัดชายแดนภาคใต้เป็นผู้ที่มีอิทธิพลต่อศาสนาอิสลามและมีบุคลิกดี โดยให้เหตุผลว่า ส่วนใหญ่เป็นผู้ที่เคร่งครัดในการปฏิบัติ ตามหลักคำสอนของศาสนา ซึ่งมีผลทำให้บุคลิกลักษณะมี ความน่าเชื่อถือและน่าไว้วางใจ มีความสุภาพอ่อนน้อม และมีอิทธิพลต่อผู้อื่น เนื่องจากศาสนาอิสลามได้ เน้นในเรื่องของการประพฤติปฏิบัติต่อผู้อื่นด้วยมารยาท อันดีงาม นอกจากนี้ในกลุ่มตัวอย่างยังเห็นว่า นักศึกษาไทย อิสลามที่มีภูมิลำเนาอยู่ในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ส่วนใหญ่เป็น คนหน้าตาดี โดยเฉพาะผู้หญิง รวมทั้งแต่งกาย สุภาพเรียบร้อยและสวยงาม แสดงให้เห็นความเป็นเอก- ลักษณ์ของคนในสามจังหวัดภาคใต้

อย่างไรก็ตาม ผู้ให้ข้อมูลหลักบางส่วนไม่คิดว่า นักศึกษาไทยมุสลิมที่มีภูมิลำเนาอยู่ในสามจังหวัดชายแดน ภาคใต้เป็นผู้ที่มีอิทธิพลต่อศาสนาและมีบุคลิกดี โดยให้เหตุผล ว่า ส่วนใหญ่มีบุคลิกภาพเป็นคนแข็งแรงและมีหน้าตา ดูน่ากลัว และไม่ไว้วางใจ และลักษณะการพูดจะมีเอก- ลักษณ์ของตน ซึ่งบางครั้งมีคำพูด ตำหนิ และน้ำเสียงที่ ทำให้คนทั่วไปเข้าใจยาก รวมทั้งการแต่งกายของนักศึกษา ไทยมุสลิมที่มีภูมิลำเนาจากสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยเฉพาะการแต่งกายของผู้หญิงที่ดูเหมือนเป็นคนเคร่ง ศาสนาและยึดมั่นในวัฒนธรรมของการเป็นมุสลิม ทำให้มี บุคลิกลักษณะเป็นคนไม่ทันสมัยและไม่คล่องแคล่วปราด เปรี๊ยะ และเห็นว่าการศึกษาที่คนมุสลิมงดเว้นสุราและอาหาร ต้องห้ามตามหลักศาสนาอย่างเคร่งครัด ทำให้คนมุสลิมมี บุคลิกภาพเหมือนกับปิดกั้นตัวเอง โดยไม่ต้องการที่จะร่วม สังสรรค์หรือเข้าสังคมกับผู้อื่น รวมทั้งอาจทำให้ผู้ที่นับถือ ศาสนาอื่นเกรงใจและลำบากใจ ที่จะต้องนั่งร่วมโต๊ะอาหาร กับคนมุสลิม นอกจากนี้ผู้ให้ข้อมูลหลักเคยได้ยินการ กล่าวถึงลักษณะนิสัยของคนภาคใต้โดยทั่วไปว่าเป็นคน เห็นแก่ตัว จึงคิดว่านักศึกษาไทยมุสลิมที่มีภูมิลำเนาจาก สามจังหวัดชายแดนภาคใต้น่าจะเป็นคนที่ไม่ม้อิทธิพลต่อ ศาสนาอิสลามและมีบุคลิกดี

สำหรับประเด็นเรื่องความซื่อสัตย์สุจริต มีวินัย มี ความอดทน และมีความขยันหมั่นเพียรของนักศึกษาไทย อิสลามที่มีภูมิลำเนาจากสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ พบว่า ผู้ให้ข้อมูลหลักส่วนใหญ่คิดว่า นักศึกษาไทยมุสลิมที่มี ภูมิลำเนาจากสามจังหวัดชายแดนภาคใต้เป็นคนที่มีความ ซื่อสัตย์สุจริต มีวินัย มีความอดทน และมีความขยัน หมั่นเพียร โดยให้เหตุผลว่าการที่ศาสนาอิสลามมีข้อ

กำหนดให้คนมุสลิมจะต้องประกอบอาชีพสุจริต ไม่กระทำ การเฮอร์คเอาเปรียบหรือคดโกงผู้อื่น หากผู้ใดฝ่าฝืนถือว่า กระทำบาปอย่างแรง จึงทำให้นักศึกษาไทยมุสลิมที่มีภูมิลำเนาจากสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ส่วนใหญ่มีความ ซื่อสัตย์สุจริตและปฏิบัติงานตามหน้าที่ด้วยความถูกต้อง และการที่นักศึกษาปฏิบัติตนและมีชีวิต ประจำวันตาม หลักศาสนาอิสลามอย่างเคร่งครัด คือ ต้องระมัดระวังใน เรื่องเวลา อาหาร การรักษาความสะอาด จึงมีผลทำให้เป็น คนมีระเบียบวินัย มีความอดทน และตรงต่อเวลา รวมทั้ง การที่คนมุสลิมต้องปฏิบัติตามข้อกำหนดของศาสนา อิสลาม เช่น การละหมาด และการถือศีลอด เป็นการฝึกให้ คนมุสลิมมีความอดทนไม่ย่อท้อต่ออุปสรรคและปัญหา ต่างๆ โดยง่าย ดังนั้น จึงทำให้นักศึกษาไทยมุสลิมที่มี ภูมิลำเนาจากสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ส่วนใหญ่เป็น ผู้ที่มีความอดทน เพราะได้ผ่านการฝึกถึงความยากลำบาก ต่างๆ มามาก

อย่างไรก็ตาม ผู้ให้ข้อมูลหลักบางส่วนไม่คิดว่า นักศึกษาไทยมุสลิมที่มีภูมิลำเนาจากสามจังหวัด ชายแดนภาคใต้เป็นคนที่มีความซื่อสัตย์สุจริต มีวินัย มี ความอดทน และมีความขยัน หมั่นเพียร โดยให้เหตุผลว่า ในทุกส่วนของสังคมย่อมมีทั้งคนดีและคนไม่ดี การที่ บุคคลใดจะมีความซื่อสัตย์สุจริต มีวินัย มีความอดทน และขยันหมั่นเพียร ไม่จำเป็นว่าผู้นั้นจะนับถือศาสนาใด และเนื่องจากนักศึกษาไทยมุสลิมที่มีภูมิลำเนาจากสาม จังหวัดชายแดนภาคใต้ซึ่งมีวัฒนธรรม ความเป็นคนมุสลิม ที่มีรูปแบบการดำเนินชีวิตที่เรียบง่าย ไม่ชอบการแข่งขัน จนอาจเป็นไปได้ว่านักศึกษาไทยมุสลิม ที่มีภูมิลำเนา มาจากสามจังหวัดชายแดนภาคใต้เป็นคนที่ขาดความ กระตือรือร้น หรือไม่ขยันขันแข็งเท่าที่ควร

5. ความคิดเห็นต่อการพิจารณารับนักศึกษาไทยมุสลิมที่มีภูมิลำเนาจากสามจังหวัดชายแดนภาคใต้เข้าทำงาน

ผู้ให้ข้อมูลหลักส่วนใหญ่มีความคิดเห็นในเชิงบวกต่อ การพิจารณารับนักศึกษาไทยมุสลิมที่มีภูมิลำเนาจาก สามจังหวัดชายแดนภาคใต้เข้าทำงาน โดยได้แสดงความ คิดเห็นจากการสัมภาษณ์ในประเด็นต่างๆ ดังนี้

เกี่ยวกับอัตลักษณ์ของนักศึกษาไทยมุสลิมที่มีภูมิลำเนาจากสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ซึ่งมีความแตกต่างไปจากคนในจากภูมิภาคอื่นทั้งทางด้านประวัติศาสตร์

สังคม วัฒนธรรม ภาษา และศาสนาเป็นปัจจัยส่งเสริมหรืออุปสรรคต่อการพิจารณาเข้ารับเข้าทำงาน พบว่า ผู้ให้ข้อมูลหลักส่วนใหญ่มีความเห็นว่า อัตลักษณ์ของนักศึกษาไทยมุสลิมที่มีภูมิลำเนาจากสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ซึ่งมีความแตกต่างไปจากคนในจากภูมิภาคอื่นทั้งทางด้านประวัติศาสตร์ สังคม วัฒนธรรม ภาษา และศาสนา เป็นปัจจัยส่งเสริมต่อการพิจารณาเข้ารับเข้าทำงาน โดยให้เหตุผลว่าการที่คนมุสลิมยึดมั่นในคำสอนและปฏิบัติตามหลักของศาสนาอิสลามอย่างเคร่งครัดเช่นการละหมาดและการถือศีลอด จึงทำให้คนมุสลิมรวมทั้งนักศึกษาไทยมุสลิมที่มีภูมิลำเนาจากสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ เป็นคนที่มีระเบียบวินัยในการดำเนินชีวิต มีความรับผิดชอบในสิ่งที่ได้รับมอบหมาย รวมถึงมีร่างกายและจิตใจที่มีความเข้มแข็งอดทน สามารถต่อสู้กับอุปสรรคและความยากลำบากได้เป็นอย่างดี และการที่ศาสนาอิสลามมีข้อกำหนดที่เคร่งครัดเกี่ยวกับสุรา ยาเสพติด การแต่งกาย รวมทั้งการประพฤติตัวของผู้หญิงและผู้ชาย ทำให้นักศึกษาไทยมุสลิมที่มีภูมิลำเนาจากสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ส่วนใหญ่มีความประพฤติอยู่ในศีลธรรมอันดี โดยไม่สร้างปัญหาทางด้านยาเสพติด การเสพสุราและการมั่วสุมของเพศหญิงและเพศชายให้เกิดขึ้นในสังคม นอกจากนี้การที่คนมุสลิมมีความเชื่อว่า คนทุกคนมีความแตกต่างกันไปตามประสงค์ของพระอัลลอฮ์ จึงทำให้เป็นคนมีจิตใจหนักแน่น ขอมรับสภาพความเป็นจริงของชีวิต โดยไม่คิดริษยาหรือแก่งแย่งชิงดีชิงเด่นกับคนอื่น ๆ รวมทั้งมีความจริงใจและมีจุดมุ่งหมายในการดำเนินชีวิตและเป็นคนที่น่าเชื่อถือ เนื่องจากไม่เป็นผู้ที่ดำเนินชีวิตแบบไร้สาระหรือเหลวไหล นอกจากนี้การที่นักศึกษาไทยมุสลิมที่มีภูมิลำเนาจากสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ส่วนใหญ่ใช้ภาษาฮาวีเป็นภาษาหลักในการติดต่อสื่อสารเป็นสิ่งที่ดี เพราะเป็นการสืบสานวัฒนธรรมทางภาษามิให้สูญหายไป ซึ่งไม่ได้ส่งผลเสียต่อบุคลิกภาพของคนมุสลิมแต่อย่างใด คงมีลักษณะเช่นเดียวกับการใช้ภาษาท้องถิ่นของคนในภูมิภาคอื่นๆ

อย่างไรก็ตาม ผู้ให้ข้อมูลหลักบางส่วนมีความเห็นว่า อัตลักษณ์ของนักศึกษาไทยมุสลิมที่มีภูมิลำเนาจากสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ซึ่งมีความแตกต่างไปจากคนในจากภูมิภาคอื่นทั้งทางด้านประวัติศาสตร์ สังคม วัฒนธรรม ภาษา และศาสนา เป็นอุปสรรคต่อการพิจารณาเข้ารับเข้าทำงาน โดยให้เหตุผลว่า สภาพแวดล้อมในสามจังหวัด

ชายแดนภาคใต้ที่เต็มไปด้วยปัญหาความรุนแรงและความไม่สงบที่เกิดขึ้นมาเป็นเวลานาน มีผลทำให้คนมุสลิมในพื้นที่ซึ่งให้ความสำคัญและยึดมั่นในประเพณีและวัฒนธรรมของตนเป็นอย่างมาก ถูกมองไปในแง่ที่ไม่ดีนักด้วยภาพของการเป็นมุสลิมที่หัวรุนแรง ชอบสร้างปัญหา ไม่ยอมแพ้ และไม่เคารพกฎหมาย และการที่คนมุสลิมยึดถือคำสอนตามหลักศาสนาอิสลามอย่างเคร่งครัดในเรื่องของการนับถือพระอัลลอฮ์องค์เดียว โดยห้ามกราบไหว้บูชานูคคลหรือรูปสัญลักษณ์อื่นใด และห้ามมิให้เข้าร่วมในการประกอบพิธีกรรมของศาสนาอื่นนั้น เป็นอุปสรรคให้นักศึกษาไทยมุสลิมที่มีภูมิลำเนาจากสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ไม่สามารถเข้าร่วมกิจกรรมทางสังคมของหน่วยงานที่เกี่ยวกับประเพณีและความเชื่อทางศาสนา เช่น การทำบุญตามแบบศาสนาพุทธ การบูชาพระพรหมเจ้าที่ การเซ่นไหว้ หรือบวงสรวงในพิธีการต่างๆ ของหน่วยงาน ทำให้เป็นการสร้างความรู้สึกแบ่งแยก และอาจสร้างความไม่พอใจให้แก่เจ้าของกิจการหรือเพื่อนร่วมงานบางคนที่ไม่มีความรู้ความเข้าใจในวิถีชีวิตของคนมุสลิม อีกทั้งตามหลักศาสนาอิสลามมีข้อกำหนดเกี่ยวกับการประพฤติปฏิบัติและกิริยามารยาทของสตรีมุสลิมไว้อย่างเข้มงวด เช่น ห้ามมิให้สัมผัสตัวเพศตรงข้าม และห้ามมิให้อยู่ร่วมปะปนกับเพศตรงข้ามอย่างสนิทชิดเชื้อ จึงอาจทำให้สตรีมุสลิมมีอุปสรรคและไม่คล่องตัวในการทำงานบางประเภท เช่นงานที่ต้องไปพบหรือติดต่อบุคคลกับลูกค้าผู้ชาย ซึ่งจะต้องมีการสนทนากับลูกค้าตามมารยาททั่วไป

ส่วนความคิดเห็นเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจในสาขาอาชีพตามที่ได้ศึกษามาของนักศึกษาไทยมุสลิมที่มีภูมิลำเนาจากสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ตลอดจนความสามารถนำความรู้ที่นำมาประยุกต์ใช้ในการทำงานได้เช่นเดียวกับนักศึกษาทั่วไป พบว่า ผู้ให้ข้อมูลหลักมีความเห็นตรงกันว่า นักศึกษาไทยมุสลิมที่มีภูมิลำเนาจากสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ มีความรู้ความเข้าใจในสาขาอาชีพตามที่ได้ศึกษามา และสามารถนำความรู้ที่นำมาประยุกต์ใช้ในการทำงานได้เช่นเดียวกับนักศึกษาทั่วไป โดยให้เหตุผลว่า นักศึกษาไทยมุสลิมที่มีภูมิลำเนาจากสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ส่วนใหญ่มีความสนใจและความตั้งใจในการศึกษาเล่าเรียน ซึ่งเคยมีนักศึกษาไทยมุสลิมจากสามจังหวัดชายแดนภาคใต้เคยได้รับรางวัลเรียนดี หรือชนะเลิศการประกวด

ผลงานประเภทต่างๆ อยู่เสมอ จึงคิดว่านักศึกษาไทยมุสลิมมีความรู้ความสามารถและสามารถนำความรู้มาใช้ในการประกอบอาชีพได้ดีเช่นเดียวกับนักศึกษาทั่วไป โดยมีดีดักนักศึกษาไทยมุสลิมที่มีภูมิลำเนาจากสามจังหวัดชายแดนภาคใต้จำนวนมาก ที่ประสบความสำเร็จและมีชื่อเสียงในสาขาวิชาชีพต่างๆ เช่น แพทย์ วิศวกร และนักกฎหมาย ซึ่งคนมุสลิมเหล่านี้ได้มีผลงานเป็นที่ประจักษ์และยอมรับจากสังคมโดยทั่วไป นอกจากนี้ ผู้ให้ข้อมูลหลักยังเห็นว่าการที่บุคคลจะนำความรู้ไปปรับใช้ในการทำงานได้มากน้อยเพียงใด มิได้ขึ้นอยู่กับการนับถือศาสนาของผู้คน แต่จะขึ้นอยู่กับทักษะและประสบการณ์ของแต่ละบุคคลมากกว่าการนับถือศาสนาของบุคคลนั้น

สำหรับความคิดเห็นเกี่ยวกับการเปิดโอกาสให้นักศึกษาไทยมุสลิมที่มีภูมิลำเนาอยู่ในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้เข้ามาขึ้นใบสมัครเข้าทำงาน โดยไม่มีเงื่อนไขเกี่ยวกับเชื้อชาติและศาสนา พบว่า ผู้ให้ข้อมูลหลักส่วนใหญ่คิดว่า สถานประกอบการของตนเปิดโอกาสให้นักศึกษาไทยมุสลิมที่มีภูมิลำเนาอยู่ในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้เข้ามาขึ้นใบสมัครเข้าทำงาน โดยไม่มีเงื่อนไขเกี่ยวกับเชื้อชาติและศาสนา โดยให้เหตุผลว่าการเปิดโอกาสให้บุคคลทุกเชื้อชาติและศาสนาได้เข้ามาขึ้นใบสมัครเข้าทำงาน ทำให้สถานประกอบการสามารถที่จะคัดเลือกบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถ และมีคุณสมบัติตามที่ต้องการได้มากกว่าการมีเงื่อนไขเกี่ยวกับเชื้อชาติและศาสนา และการที่สถานประกอบการรับใบสมัครงานของบุคคลใดไว้พิจารณา ก็ไม่ได้หมายความว่า จะต้องรับบุคคลนั้นเข้าทำงานเสมอไป ดังนั้น การเปิดโอกาสให้นักศึกษาไทยมุสลิมที่มีภูมิลำเนาอยู่ในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ได้ขึ้นใบสมัครเข้าทำงาน ก็ไม่ทำให้เกิดข้อผูกพันแก่สถานประกอบการนั้นแต่อย่างใด อีกทั้งการกำหนดเงื่อนไขเกี่ยวกับเชื้อชาติและศาสนาของบุคคลเป็นหลักเกณฑ์ในการรับสมัครคนเข้าทำงาน ถือว่าเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชนและอาจเป็นการกระทำที่ผิดกฎหมาย นักศึกษาไทยมุสลิมที่มีภูมิลำเนาจากสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ทุกคนควรได้รับการปฏิบัติอย่างยุติธรรมและเท่าเทียมกับคนทั่วไป

อย่างไรก็ตาม ผู้ให้ข้อมูลหลักบางส่วนระบุว่า สถานประกอบการของตนไม่สามารถเปิดโอกาสให้นักศึกษาไทยมุสลิมที่มีภูมิลำเนาอยู่ในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้

เข้ามาขึ้นใบสมัครเข้าทำงานโดยไม่มีเงื่อนไขเกี่ยวกับเชื้อชาติและศาสนา โดยให้เหตุผลว่า สถานประกอบการของกลุ่มตัวอย่างเป็นการดำเนินกิจการของคนไทยเชื้อสายจีน และไม่ประสงค์จะรับคนมุสลิมเข้าทำงาน ดังนั้น การกำหนดเงื่อนไขของเชื้อชาติและศาสนา เป็นการประหยัดเวลาในการพิจารณาใบสมัครงาน รวมทั้งยังช่วยให้ผู้ที่ขาดคุณสมบัติไม่ต้องเสียเวลา ค่าใช้จ่าย และมีความหวังในการสมัครงาน และในบางกรณีผู้ที่นับถือศาสนาอิสลามอาจจะถูกตรวจสอบอย่างเข้มงวด รวมทั้งได้รับการปฏิเสธที่จะให้เดินทางเข้าประเทศที่มีกรณีพิพาทกับประเทศมุสลิม เช่น สหรัฐอเมริกา ดังนั้น สถานประกอบการบางแห่งจึงมีความจำเป็นที่จะต้องกำหนดคุณสมบัติเกี่ยวกับเชื้อชาติและศาสนาของผู้สมัครงานอย่างชัดเจนว่าจะต้องไม่เป็นผู้ที่นับถือศาสนาอิสลาม

ต่อคำถามเกี่ยวกับการดำเนินชีวิตประจำวันตามหลักศาสนาอิสลามของนักศึกษาไทยมุสลิมที่มีภูมิลำเนาจากสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ เช่น การละหมาด การแต่งกาย การรับประทานอาหาร และการไม่ดื่มสุรา ซึ่งอาจเป็นปัญหาในการทำงานร่วมกับผู้ที่นับถือศาสนาอื่นๆ นั้น พบว่า ผู้ให้ข้อมูลหลักส่วนใหญ่ไม่คิดว่า การดำเนินชีวิตประจำวันตามหลักศาสนาอิสลามของนักศึกษาไทยมุสลิมที่มีภูมิลำเนาจากสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ เช่น การละหมาด การแต่งกาย การรับประทานอาหาร และการไม่ดื่มสุรา เป็นปัญหาในการทำงานร่วมกับผู้ที่นับถือศาสนาอื่นๆ โดยให้เหตุผลว่าการทำละหมาดของคนไทยมุสลิมเป็นการปฏิบัติส่วนบุคคล ซึ่งไม่เป็นการรบกวนผู้อื่นเนื่องจากไม่ได้ทำเสียงดัง และยังสามารถจะทำละหมาดที่ไหนก็ได้โดยใช้เวลาสั้นๆ เพียงไม่กี่นาที และการทำละหมาดไม่ได้มีการบังคับอย่างเข้มงวด คนมุสลิมบางคนอาจจะเว้นการละหมาดในบางเวลาก็ได้ และการแต่งกายของชาวมุสลิมทั้งหญิงและชายดูสุภาพเรียบร้อยและแสดงความมีเอกลักษณ์ของคนมุสลิม ซึ่งไม่เป็นอุปสรรคต่อการทำงานร่วมกับผู้อื่นแต่อย่างใด ส่วนการงดเว้นอาหารบางประเภท เช่น เนื้อหมู ก็เป็นเรื่องส่วนบุคคล เช่นเดียวกับการที่บางคนนิยมรับประทานอาหารมังสวิรัต หรือการงดไม่รับประทานเนื้อวัวของผู้ที่นับถือเจ้าแม่กวนอิม ซึ่งก็ไม่ได้เป็นปัญหาต่อการทำงานร่วมกับผู้อื่นแต่อย่างใดเช่นกัน และการที่ชาวมุสลิมไม่ดื่มสุราและของมีเมาทุกชนิด ถือว่าเป็นประโยชน์ต่อตัวเองและต่อ

ผู้อื่น อีกทั้งยังช่วยลดปัญหาการเกิดอุบัติเหตุจากการขับขี่ ขาดยานพาหนะต่างๆ ซึ่งเป็นเรื่องที่ดีที่คนทั่วไปควรจะยึด ปฏิบัติเช่นกัน

อย่างไรก็ตาม ผู้ให้ข้อมูลหลักบางส่วนคิดว่า การดำเนินชีวิตประจำวันตามหลักศาสนาอิสลามของนักศึกษา ไทยมุสลิมที่มีภูมิลำเนาจากสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ เช่น การละหมาด การแต่งกาย การรับประทานอาหาร และการไม่ดื่มสุรานั้น เป็นปัญหาในการทำงานร่วมกับผู้ที่นับ ถือศาสนาอื่นๆ โดยให้เหตุผลว่าการทำละหมาดวันละ 5 ครั้งของคนมุสลิมที่เคร่งศาสนา ถึงแม้ว่าจะใช้เวลาเพียง สั้นๆ ก็อาจเป็นการรบกวนเวลาทำงานปกติและอาจส่งผล ให้การปฏิบัติงานไม่ดีเท่าที่ควรจะเป็น อีกทั้งยังอาจจะ สร้างความไม่พอใจให้แก่พนักงานบางคนที่คิดว่าคนมุสลิม ใช้เวลาพักในการทำงานมากกว่าคนอื่นๆ และการแต่งกาย ตามประเพณีของชาวไทยมุสลิม อาจเป็นอุปสรรคในการ ทำงานบางประเภท รวมทั้งสถานประกอบการบางแห่งมี ระเบียบให้พนักงานต้องแต่งกายด้วยเครื่องแบบที่กำหนด ซึ่งอาจจะขัดกับหลักการแต่งกายของศาสนาทำให้เกิดการ เหลื่อมล้ำไม่เป็นระเบียบ ส่วนการรับประทานอาหารของ ชาวมุสลิมอาจก่อให้เกิดความไม่สะดวกแก่สถานประกอบ การบางแห่ง ที่จะต้องจัดเตรียมอาหารเลี้ยงพนักงาน ซึ่ง จะต้องมีความยุ่งยากและระมัด ระวังในการจัดอาหารที่ เป็นข้อห้ามสำหรับคนมุสลิม รวมทั้งปัญหาด้วยซามของ ไข่ที่ต้องแยกต่างหากสำหรับคนมุสลิม

และท้ายสุดคือ ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับ การยินดีที่จะรับนักศึกษาไทยมุสลิมที่มีภูมิลำเนาจาก สามจังหวัดชายแดนภาคใต้เข้าทำงานในสถานประกอบ การ หากบุคคลนั้นมีความรู้ ความสามารถ และมีคุณสมบัติ ครบถ้วนตามที่สถานประกอบการกำหนดไว้ พบว่า ผู้ให้ ข้อมูลหลักส่วนใหญ่คิดว่า ยินดีที่จะรับนักศึกษาไทยมุสลิม ที่มีภูมิลำเนาจากสามจังหวัดชายแดนภาคใต้เข้าทำงาน ในสถานประกอบการของตน หากบุคคลนั้นมีความรู้ ความ สามารถ และมีคุณสมบัติครบถ้วนตามที่กำหนดไว้ โดยให้ เหตุผลว่า ผู้สมัครงานทุกคนไม่ว่าจะนับถือศาสนาพุทธ คริสต์ หรืออิสลาม หากมีความรู้ ความสามารถ และมี คุณสมบัติครบถ้วนตามที่กำหนดไว้ ก็ไม่มีเหตุผลที่จะ ปฏิเสธไม่รับบุคคลนั้นเข้าทำงาน และการนับถือศาสนา ของแต่ละบุคคลเป็นเรื่องความเลื่อมใสและความเชื่อส่วน บุคคล ศาสนาจึงไม่ได้เป็นส่วนสำคัญในการพิจารณา

บุคคลเข้าทำงาน สิ่งที่ผู้ให้ข้อมูลคำนึงถึงมากกว่า ได้แก่ ประสิทธิภาพในการทำงานที่ผ่านมาของผู้สมัครงาน นอก จากนั้น ผู้ให้ข้อมูลหลักคิดว่านักศึกษาไทยมุสลิมที่มี ภูมิลำเนาจากสามจังหวัดชายแดนภาคใต้เป็นคนที่น่า สงสารและน่าเห็นใจ เนื่องจากต้องประสบกับปัญหาและ ความสูญเสียต่างๆ มากมาย ดังนั้น หากเห็นว่าเขามีความรู้ ความสามารถและมีคุณสมบัติครบถ้วนตามที่กำหนดไว้ ก็ ยินดีที่จะรับเข้าทำงาน เพื่อให้โอกาสให้พวกเขาได้มีอาชีพ เลี้ยงตนเองและครอบครัว และยังเป็น การช่วยลดปัญหา ความขัดแย้งทางสังคมได้อีกทางหนึ่งด้วย

อย่างไรก็ตาม ผู้ให้ข้อมูลหลักบางส่วนระบุว่า ไม่ยินดี ที่จะรับนักศึกษาไทยมุสลิมที่มีภูมิลำเนาจากสามจังหวัด ชายแดนภาคใต้เข้าทำงานในสถานประกอบการของตน ถึงแม้ว่าบุคคลนั้นจะมีความรู้ ความสามารถ และมีคุณสมบัติครบถ้วนตามที่กำหนดไว้ โดยให้เหตุผลว่า ในกรณีที่มี ผู้สมัครงานหลายคนมีคุณสมบัติทัดเทียมกัน จะพิจารณา เลือกผู้สมัครที่นับถือศาสนาพุทธก่อน เพื่อป้องกันไม่ให้เกิด ปัญหาความแตกต่างทางด้านศาสนาและปัญหาคนกลุ่ม น้อยในองค์กร เนื่องจากคนมุสลิมจะมีความแตกต่างในการ ดำเนินชีวิตประจำวันแตกต่างจากผู้ร่วมงานคนอื่นๆ และ เนื่องจากผู้บริหารสถานประกอบการบางคน ไม่มีความ เข้าใจในศาสนาอิสลาม วัฒนธรรม ความเชื่อ และค่านิยม ของคนมุสลิมอย่างถ่องแท้ จึงเกรงว่าอาจจะปฏิบัติต่อคน มุสลิม ด้วยความไม่ถูกต้อง จึงตัดปัญหาโดยการไม่รับคน มุสลิมเข้ามาร่วมงานด้วย นอกจากนี้ ผู้บริหารบางคนมี อคติหรือความรู้สึกที่ไม่ดีต่อคนมุสลิมมาแต่เดิม เนื่องจาก ได้ยินได้ฟังเรื่องราวเกี่ยวกับคนมุสลิมในทางที่ไม่ดีมาก่อน จึงทำให้ไม่มีนโยบายที่จะรับคนมุสลิมเข้าทำงาน รวมทั้ง เห็นว่าคนมุสลิมเป็นคนเรื่องมากและไม่ยอมปรับตัวให้เข้า กับคนในสังคม เช่น การเห็นว่าหมูเป็นของสกปรก การไม่ ดื่มสุรา การรับประทานอาหารฮาลาล หรือการแต่งงานที่ ต้องให้ผู้ ที่ไม่ใช่มุสลิมต้องเปลี่ยนเป็นมุสลิมก่อนจึงจะ แต่งงานได้ เป็นต้น

อภิปรายผลการวิจัย

1. การเปิดรับข่าวสารวิกฤตการณ์ในสามจังหวัด ชายแดนภาคใต้

ผู้ให้ข้อมูลหลักมีการเปิดรับข่าวสารทั่วไปจากสื่อ- มวลชนประเภทต่างๆ ในระดับที่สูงมากและมีการเปิดรับ

เป็นประจำทุกวัน ซึ่งตรงกับคุณลักษณะของผู้ให้ข้อมูลหลักที่มีสถานะเป็นผู้บริหารสถานประกอบการเนื่องจากผู้บริหารนั้นจะต้องเป็นคนรอบรู้ มีหูตากว้างไกล และที่สำคัญผู้บริหารเป็นบุคคลที่ต้องการข้อมูลเป็นอย่างมากทั้งข้อมูลที่ต้องนำมาใช้ในการทำงานและข้อมูลที่น่ามาใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวัน นอกจากนี้ การที่ผู้บริหารสถานประกอบการมีการเปิดรับข่าวสารจากโทรทัศน์มากที่สุด รองลงมาคือ หนังสือพิมพ์และวิทยุ ดังนั้น จึงสรุปได้ว่าโทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ และวิทยุ ยังคงเป็นสื่อหลักที่มีบทบาทสำคัญในการให้ข้อมูลข่าวสารสำหรับผู้บริหาร เนื่องจากผู้บริหารส่วนใหญ่มีเวลาจำกัดในแต่ละวัน จึงมีผลทำให้การเปิดรับข่าวสารทางนิตยสาร/วารสารน้อยที่สุด

สำหรับการรับทราบข่าววิกฤตการณ์ในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ของผู้ให้ข้อมูลหลัก พบว่าได้รับทราบทั้งจากทางสื่อมวลชนและสื่อบุคคล โดยมีการรับทราบจากสื่อมวลชนในระดับสูงจากโทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ และวิทยุเป็นประจำ ดังนั้น ผู้บริหารสถานประกอบการส่วนใหญ่จึงได้รับทราบข่าววิกฤตการณ์จากโทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ และวิทยุเกือบทุกครั้ง และได้รับทราบข่าววิกฤตการณ์ในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้จากสื่อบุคคลในระดับปานกลาง โดยได้รับทราบจากเพื่อนร่วมงานมากที่สุด ซึ่งแสดงให้เห็นว่าผู้บริหารสถานประกอบการส่วนใหญ่ได้มีการพูดถึงข่าวเหตุการณ์ต่างๆ รวมทั้งข่าววิกฤตการณ์ในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้กับเพื่อนร่วมงาน อาจเป็นเพราะผู้ให้ข้อมูลหลักเป็นผู้บริหารสถานประกอบการซึ่งมักจะใช้เวลาในการทำงานมากกว่าการอยู่ที่บ้านก็เป็นได้ ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎี Social Differentiation ที่กล่าวว่า บุคคลที่มารวมกลุ่มกันด้วยเกณฑ์ต่างๆ เช่น การศึกษา ระเบียบรายได้ อาชีพ หรือวิถีการใช้ชีวิต (lifestyle) จะมีคุณลักษณะบางอย่างร่วมกัน ซึ่งมีผลต่อพฤติกรรมการสื่อสารคล้ายกัน (กาญจนา แก้วเทพ, 2542: 173-174) ดังนั้น กลุ่มตัวอย่างผู้บริหารสถานประกอบการในการศึกษาครั้งนี้ จึงมีพฤติกรรมในการเปิดรับข่าวสารทั้งจากสื่อมวลชนและสื่อบุคคลที่คล้ายคลึงกัน

สำหรับการรับทราบข่าวเหตุการณ์ความรุนแรงต่างๆ ที่เกิดขึ้นในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ในช่วงปี พ.ศ. 2547-2551 จะเห็นได้ว่า ข่าวเหตุการณ์ที่กลุ่มตัวอย่างจดจำได้นั้นเป็นข่าวเหตุการณ์สำคัญที่สร้างความเสียหายอย่างร้ายแรงแก่ชีวิตและทรัพย์สินเป็นจำนวนมาก แม้ว่าทั้ง 3 เหตุการณ์ได้เกิดขึ้นตั้งแต่ปี พ.ศ. 2547 ก็ตาม ซึ่งสอดคล้องกับการ

ศึกษาของบุคอรีย์ เพ็ชรหนู (2549) ที่พบว่า เหตุการณ์ในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ที่มีความรุนแรงมากที่สุดเรียงตามลำดับ ได้แก่ เหตุการณ์ที่ สภอ.ตากใบ จังหวัดนราธิวาส เหตุการณ์ที่มีสยัคหรือเซะ เหตุการณ์วางเพลิง 70 แห่งในสามจังหวัดภาคใต้ เมื่อวันที่ 22 เมษายน 2547 และเหตุการณ์ลอบโจมตีสถานที่ราชการ 11 แห่ง เมื่อวันที่ 28 เมษายน 2547 รวมทั้งสอดคล้องกับแนวคิดเรื่องการรับรู้ของบุคคล ที่กล่าวว่าแต่ละบุคคลเลือกจดจำเฉพาะส่วนที่ตนเห็นว่าน่าสนใจเท่านั้น ส่วนที่เหลือมักจะถูกลืม (พีระจิร โสภณ, 2529: 636-639) โดยบุคคลมักจะสนใจที่จะรับรู้และจดจำในสิ่งซึ่งพิเศษ แปลก หรือผิดปกติทั้งเชิงบวกและเชิงลบ ดังนั้น เหตุการณ์ความรุนแรงทั้ง 3 เหตุการณ์ดังกล่าว เป็นเหตุการณ์ที่มีการสูญเสียชีวิตของประชาชนเป็นจำนวนมาก จึงทำให้ผู้ให้ข้อมูลหลักซึ่งเป็นผู้ที่ได้รับข่าวสารนั้นมีความทรงจำหรือจดจำได้มากและนาน

2. การรับรู้ถึงความรุนแรงของวิกฤตการณ์ในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้

ผลวิจัยพบว่า ผู้ให้ข้อมูลหลักส่วนใหญ่มีการรับรู้ถึงความรุนแรงของวิกฤตการณ์ที่เกิดขึ้นในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ในระดับสูง โดยเห็นว่า 1) บริเวณสามจังหวัดชายแดนภาคใต้เป็นพื้นที่ที่เต็มไปด้วยอันตรายและไม่มีความปลอดภัย 2) วิกฤตการณ์ความไม่สงบในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ได้ทำลายความน่าเชื่อถือของอำนาจรัฐที่ไม่สามารถคุ้มครองป้องกันประชาชนได้ และ 3) การรายงานข่าวของสื่อมวลชนต่างๆ มักจะมีข่าวและภาพเหตุการณ์ความรุนแรงต่างๆ ที่เกิดขึ้นในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้นำเสนออยู่เป็นประจำ อย่างไรก็ตาม ผู้ให้ข้อมูลหลักไม่เห็นด้วยอย่างยิ่งกับข้อความที่ระบุว่า 1) คนไทยมุสลิมส่วนใหญ่เห็นด้วยกับแนวคิดและวิธีการต่อสู้ของกลุ่มผู้ก่อความไม่สงบในสามจังหวัดภาคใต้ 2) ความไม่สงบในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้มีสาเหตุมาจากการที่คนในพื้นที่ถูกกดขี่ข่มเหงและไม่ได้รับความเป็นธรรมจากเจ้าหน้าที่ของรัฐ และ 3) ชาวไทยมุสลิมในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ส่วนใหญ่เป็นคนที่มิใช่คอโหดร้ายและน่ากลัว การรับรู้ของผู้ให้ข้อมูลหลักถึงความรุนแรงของวิกฤตการณ์ที่เกิดขึ้นในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ในระดับสูง สอดคล้องกับแนวคิดของกระบวนการรับรู้ที่กล่าวว่า ข้อมูลหรือสิ่งเร้าอันได้แก่ วัสดุ สิ่งของ หรือเหตุการณ์ จะผ่านเข้ามาทางประสาทสัมผัสต่างๆ อันได้แก่ การมองเห็นด้วยตา หรือการ

ได้ยื่นด้วยหู โดยกระบวนการจะมีการแปลความหมายสิ่ง
ที่รับเข้ามาโดยเปรียบเทียบกับสิ่งที่ได้เคยเรียนรู้เคยเดิม
แล้วสะสมไว้กับสิ่งที่รับเข้ามาใหม่ ในขณะที่เดียวกันก็นำ
เอาประสบการณ์ในอดีต ความเชื่อ ค่านิยม ฯลฯ รวมทั้ง
ลักษณะของสิ่งเร้าซึ่งจะเข้ามาร่วมในกระบวนการช่วงนี้
จากนั้นก็ตีความหมายสิ่งที่ได้รับเข้าไปออกมาเป็นความ
เข้าใจต่อสิ่งนั้น ส่งผลให้คนแสดงพฤติกรรมตามความคิด
ความเข้าใจที่ได้ตีความออกมา (คาร์นิ พานทอง พาลุสุข,
2532: 84) ดังนั้น การที่สื่อมวลชนได้นำเสนอข่าวเหตุการณ์
ความรุนแรงในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้เป็นจำนวนมาก
ในระยะเวลาอันยาวนานหลายปีติดต่อกัน จึงมีผลทำให้ผู้ให้ข้อมูล
หลักแสดงการรับรู้ว่าเหตุการณ์ความรุนแรงในสามจังหวัด
ชายแดนภาคใต้มีความรุนแรงมาก

3. ภาพลักษณ์ที่มีต่อนักศึกษาไทยมุสลิมที่มีภูมิลำเนา มาจากสามจังหวัดชายแดนภาคใต้

ผู้ให้ข้อมูลหลักส่วนใหญ่มีภาพลักษณ์ที่ดีต่อนักศึกษา
ไทยมุสลิมที่มีภูมิลำเนาจากสามจังหวัดชายแดนภาคใต้
โดยระบุว่ามีความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับศาสนาอิสลาม
รวมทั้งการปฏิบัติตามหลักศาสนาของชาวมุสลิมโดยทั่วไป
อีกทั้งยังเข้าใจถึงวิถีชีวิตและลักษณะการดำเนินชีวิต
ประจำวันที่ต้องปฏิบัติตามข้อกำหนดของศาสนาของ
นักศึกษาไทยมุสลิมที่มีภูมิลำเนาจากสามจังหวัดชายแดน
ภาคใต้ อีกทั้งยังเห็นว่าหลักคำสอนและหลักปฏิบัติของ
ศาสนาอิสลามแสดงถึงการเป็นศาสนาที่ต้องการให้โลกเกิด
ความความสงบสุขและสันติภาพ ที่สำคัญคือ ผู้ให้ข้อมูล
หลักไม่คิดว่านักศึกษาไทยมุสลิมที่มีภูมิลำเนาจากสาม
จังหวัดชายแดนภาคใต้จะมีหัวรุนแรงและเป็นแนวร่วม
ของกลุ่มผู้ก่อความไม่สงบในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้
นอกจากนั้น ยังเห็นว่านักศึกษาไทยมุสลิมที่มีภูมิลำเนาอยู่
ในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ส่วนใหญ่เป็นผู้ที่มีอัธยาศัย
ไมตรีและมีบุคลิกภาพดี รวมทั้ง เป็นคนที่มีความซื่อสัตย์
สุจริต มีวินัย มีความอดทน และมีความขยันหมั่นเพียร

ข้อค้นพบจากการวิจัยที่น่าสนใจก็คือ แม้ว่าผู้ให้ข้อมูล
หลักเปิดรับข่าวสารวิกฤตการณ์ที่เกิดขึ้นในสามจังหวัด
ชายแดนภาคใต้จากสื่อมวลชนประเภทต่างๆ ในระดับที่สูง
มาก รวมทั้งยังรับรู้ถึงความรุนแรงของวิกฤตการณ์ที่เกิดขึ้น
ในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ในระดับสูง แต่ผู้ให้ข้อมูล
หลักส่วนใหญ่ยังคงมีภาพลักษณ์ที่ดีต่อนักศึกษาไทยมุสลิม
ที่มีภูมิลำเนาจากสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ แสดงให้

เห็นว่า จากปัญหาความไม่สงบในพื้นที่ของสามจังหวัด
ชายแดนภาคใต้ในช่วง 4-5 ปีที่ผ่านมา ภาพที่ถูกมองของ
นักศึกษาไทยมุสลิมในสามจังหวัดชายแดนใต้จากผู้คนใน
สังคมที่ไม่ใช่มุสลิม เป็นภาพของคนที่สร้างปัญหา ก่อ กวน
เอาแต่ได้ ไม่เคารพกฎหมาย บวกกับกระเบียดกระเหน็ดและ
ข้อปฏิบัติตามหลักศาสนาอิสลามที่นักศึกษาไทยมุสลิมใน
สามจังหวัดชายแดนใต้ส่วนใหญ่ยึดถือตามหลักวิถีแห่ง
มุสลิมอันเป็นอัตลักษณ์ในนักศึกษากลุ่มนี้ แต่เนื่องจาก
ผู้บริหารสถานประกอบการมีลักษณะของการเป็นผู้นำ และ
คุณสมบัติที่สำคัญประการหนึ่งของผู้นำ คือ ผู้นำมักจะเป็น
ผู้ที่มีความเข้าใจและเห็นอกเห็นใจบุคคลอื่น รวมทั้งมี
สัมพันธภาพและเจตคติที่ดีต่อบุคคลอื่น (ศักดิ์ไทย สุรกิจ-
บวร, 2545: 247 – 248) ดังนั้น ถึงแม้ว่าผู้ให้ข้อมูลหลักจะ
ได้รับรู้เกี่ยวกับศาสนาอิสลามและคนไทยมุสลิมในทางที่
ไม่ดีมาบ้าง แต่ก็ไม่ได้สรุปเหมารวม (stereotype) ว่าภาพ
รวมของนักศึกษาไทยมุสลิมในสามจังหวัดชายแดนใต้เป็น
คนไม่ดีตามที่เคยได้ยินมา ทั้งนี้ อาจเนื่องจากคุณลักษณะ
ของผู้บริหารสถานประกอบการ ซึ่งเป็นผู้มีวิสัยทัศน์ดี มี
มุมมองที่เปิดกว้าง มีเหตุผล รู้จักคิดแยกแยะ จึงมีความ
รู้สึกต่อศาสนาอิสลามและ คนไทยมุสลิมในทางที่ดีมากกว่า
ไม่ดี

4. ความคิดเห็นต่อการพิจารณารับนักศึกษาไทย มุสลิมที่มีภูมิลำเนาจากสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ เข้าทำงาน

ผู้ให้ข้อมูลหลักมีความคิดเห็นในเชิงบวกต่อการ
พิจารณารับนักศึกษาไทยมุสลิมที่มีภูมิลำเนาจากสาม
จังหวัดชายแดนภาคใต้เข้าทำงาน โดยได้แสดงความคิดเห็น
ว่าอัตลักษณ์ของนักศึกษาไทยมุสลิมที่มีภูมิลำเนาจาก
สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ซึ่งมีความแตกต่างไปจากคน
ในจากภูมิภาคอื่นเป็นอย่างมากทั้งทางด้านประวัติศาสตร์
สังคม วัฒนธรรม ภาษา และศาสนาเป็นปัจจัยส่งเสริมต่อ
การพิจารณารับเข้าทำงาน โดยคิดว่านักศึกษาไทยมุสลิม
ที่มีภูมิลำเนาจากสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ มีความรู้
ความเข้าใจในสาขาอาชีพตามที่ได้ศึกษามา และสามารถ
นำความรู้นั้นมาประยุกต์ใช้ในการทำงานได้เช่นเดียวกับ
นักศึกษาทั่วไป รวมทั้งสถานประกอบการของผู้ให้ข้อมูล
หลักส่วนใหญ่เปิดโอกาสให้นักศึกษาไทยมุสลิมที่มีภูมิลำ
เนาอยู่ในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ยื่นใบสมัครเข้า
ทำงานโดยไม่มีเงื่อนไขเกี่ยวกับเชื้อชาติและศาสนา

นอกจากนั้น ผู้ให้ข้อมูลหลักยังเห็นว่า การดำเนินชีวิตประจำวันตามหลักศาสนาอิสลามของนักศึกษาไทยมุสลิมที่มีภูมิลำเนาจากสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ เช่น การละหมาด การแต่งกาย การรับประทานอาหาร และการไม่ดื่มสุรา ไม่เป็นปัญหาในการทำงานร่วมกับผู้ที่นับถือศาสนาอื่นๆ และท้ายสุด กลุ่มตัวอย่างยินดีที่จะรับนักศึกษาไทยมุสลิมที่มีภูมิลำเนาจากสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ เข้าทำงานในสถานประกอบการของตน หากบุคคลนั้นมีความรู้ ความสามารถ และมีคุณสมบัติครบถ้วนตามที่สถานประกอบการของกลุ่มตัวอย่างกำหนดไว้

แม้ว่าคนบางกลุ่มขาดความรู้ความเข้าใจในวิถีชีวิตของคนมุสลิมและมีภาพลักษณ์ต่อนักศึกษาจากสามจังหวัดชายแดนภาคใต้เชิงลบ แต่ผู้ให้ข้อมูลหลักบางส่วนกลับมีความคิดเห็นแตกต่างจากความคิดเห็นของคนทั่วไป ทั้งนี้เพราะภาพลักษณ์นั้นไม่ใช่เรื่องของข้อเท็จจริง (Reality) แต่เพียงอย่างเดียว แต่เป็นเรื่องของการรับรู้ (Perception) ที่มนุษย์เอาความรู้สึกส่วนตัวซึ่งประกอบไปด้วยความรู้ ความเชื่อ ทศนคติ และค่านิยมเข้าไปปะปนอยู่ในข้อเท็จจริงด้วย ดังนั้น ภาพลักษณ์ที่ดีของนักศึกษาไทยมุสลิมที่มีภูมิลำเนาจากสามจังหวัดชายแดนใต้ตามความเห็นของผู้ให้ข้อมูลหลักจึงสัมพันธ์โดยตรงกับองค์ประกอบของการรับรู้ของกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งกว่าผู้ให้ข้อมูลหลักแต่ละคนจะมีความคิดเห็นในเชิงบวกต่อการรับนักศึกษาไทยมุสลิมเข้าทำงานนั้น จะต้องผ่านการรับรู้ของกลุ่มตัวอย่าง จนกระทั่งเกิดความรู้ และความรู้สึกที่ดีต่อความรู้นั้น จนกระทั่งเกิดภาพลักษณ์ในเชิงบวกต่อนักศึกษาไทยมุสลิมที่มีภูมิลำเนาจากสามจังหวัดชายแดนใต้ และรับเข้าทำงานในที่สุด

ข้อเสนอแนะ

1. ผลการวิจัยในครั้งนี้ระบุว่า การรับรู้ถึงความรุนแรงของวิกฤตการณ์ในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ของผู้ให้ข้อมูลหลักไม่ส่งผลต่อภาพลักษณ์และความคิดเห็นในการรับนักศึกษาไทยมุสลิมที่มีภูมิลำเนาจากสามจังหวัดชายแดนใต้เข้าทำงาน อาจเป็นไปได้ว่าความคิดเห็นดังกล่าวเป็นความคิดเห็นเฉพาะของผู้ที่เป็นผู้บริหารสถานประกอบการเอกชน ซึ่งอาจจะมีมุมมองเพียงด้านเดียวของผู้บริหารภาคธุรกิจ ดังนั้น ควรศึกษากลุ่มตัวอย่างจากองค์กรประเภท

อื่นๆ ด้วย เช่น หน่วยงานของรัฐ NGO หรือองค์กรระหว่างประเทศ

2. การศึกษารุ่นนี้ เป็นการศึกษาเฉพาะผู้บริหารสถานประกอบการที่ตั้งอยู่ในเขตกรุงเทพมหานคร ดังนั้น จึงควรมีการศึกษากลุ่มตัวอย่างผู้บริหารสถานประกอบการในจังหวัดอื่นๆ ด้วย

3. การศึกษารุ่นนี้ เป็นการศึกษาภายใต้สภาวะวิกฤตที่เกิดขึ้นในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ จึงควรมีการศึกษาในช่วงเวลาอื่นๆ เช่น ในอนาคตซึ่งอาจเป็นช่วงที่ผ่อนคลายจากสถานการณ์ความรุนแรง หรือในภาวะที่กลับสู่ปกติของสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ เพื่อเปรียบเทียบผลการศึกษายภายใต้สถานการณ์ที่มีความแตกต่างกัน

บรรณานุกรม

- กาญจนา แก้วเทพ (2542) *การวิเคราะห์สื่อ แนวคิดและเทคนิค* พิมพ์ครั้งที่ 2 กรุงเทพฯ: บริษัท เอดิสัน เพรส โพรดักส์ จำกัด
- ดารณี พานทอง พาลุสุข (2532) *ทฤษฎีการจูงใจ* พิมพ์ครั้งที่ 4 กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ชนพล บุญโยปชัยภูมิ (2547) *รู้แท้ – รู้ทัน ดับควัน – ไฟใต้* กรุงเทพฯ: ส.พิจิตรการพิมพ์ จำกัด.
- บุคอรี เพ็ชรหนู (2549) *ปัจจัยที่สัมพันธ์กับความไม่สงบทางสังคมของชุมชนมุสลิมภาคใต้ของประเทศไทย : การศึกษาเฉพาะกรณีความคิดเห็นของนักศึกษามุสลิมวิทยานิพนธ์ (ศศ.ม.) มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.*
- แบรด อัดัมส์ (2550) “รายงานของกลุ่มเฝ้าติดตามความเคลื่อนไหวด้านสิทธิมนุษยชน (ฮิวแมน ไรต์ วอตช์) ประจำปีภาคเอเชีย” ใน *หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ* (29 สิงหาคม 2550: 2).
- พีระ จิตรโสภณ (2535) “หน่วยที่ 11 ทฤษฎีการสื่อสารมวลชน” ใน *หลักและทฤษฎีการสื่อสาร* พิมพ์ครั้งที่ 9 นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ศักดิ์ไทย สุรกิจบวร (2545) *จิตวิทยาสังคม ทฤษฎีและปฏิบัติการ* พิมพ์ครั้งแรก กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- อิสมาอีล ลุดดี จะปะเกีย (2547) *อิสลามศาสนาแห่งสันติภาพ* นราธิวาส: มูลนิธิฟื้นฟูมรดกอิสลามภาคพื้นเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (ประเทศไทย).

ดร.ศติพรรณ บิลมานอน สำเร็จการศึกษา Ph.D. (International Communication), Macquarie University, Australia, นศ.ม. (การสื่อสารมวลชน) จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ศศ.บ. (การสื่อสารมวลชน) มหาวิทยาลัยรามคำแหง และ ศศ.บ. (รัฐศาสตร์) มหาวิทยาลัยรามคำแหง ปัจจุบันดำรงตำแหน่ง ผู้ช่วยคณบดีฝ่ายวิจัยและพัฒนา คณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต